

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/ KANTON SREDIŠNJA BOSNA
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 128 0 Rs 044045 25 Rsž
Novi Travnik, 02.09.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija Aida Pezer-Alić, kao predsjednica vijeća, Denis Trifković i Alma Islamović, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca D. Z. iz J., ... zastupan po punomoćniku Čusto Arminu, advokatu iz Bugojna, protiv tuženog UTD „Turist 98“ d.o.o.Jajce, ulica Kulina bana bb,Jajce, zastupan po punomoćniku Dramac Draganu, advokatu iz Jajca, radi poništenja odluke o otkazu ugovora o radu i isplate potraživanja iz radnog odnosa, vrijednost spora 1.600,00 KM, odlučujući po žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Jajcu broj: 128 0 Rs 044045 24 Rs od 08.04.2025. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 02.09.2025. godine donio je slijedeće:

RJEŠENJE

Ukida se presuda Općinskog suda u Jajcu broj: 128 0 Rs 044045 24 Rs od 08.04.2025. godine i tužba se odbacuje.

Obavezuje se tužilac da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.410,00 KM, u roku od 15 dana od dana dostavljanja ovog rješenja.

Obrazloženje

Pobijanom prvostepenom presudom odlučeno je:

Poništava se kao nezakonito rješenje o prestanku radnog odnosa iz ekonomskih, tehničkih i organizacijskih razloga broj:05/20-24 od 20.06.2024. godine, kojim je tužiocu otkazan Ugovor o radu od 01.09.2015.godine (stav I.izreke).

Obavezuje se tuženi da tužioca vrati na rad i rasporedi na druge poslove za koje ispunjava uslove imajući u vidu školsku spremu, radno iskustvo i radnu sposobnost, sve u roku od 15 dana pod prijetnjom izvršenja (stav II.izreke).

Obavezuje se tuženi da tužiocu na ime naknada plate za period od 08.07.2024. godine do 31.01.2025. godine isplati iznos od 4.573,52 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe 20.09.2024.godine,pa do isplate kao i da tužiocu za period od 08.07.2024. godine do 31.01.2025. godine izvrši uplatu doprinosa PIO/MIO u iznosu od 1.577,23 KM sve u roku od 15 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja (stav III.izreke).

Odbija se kao neosnovan dio tužbenog zahtjeva kojim je predloženo da sud obaveže tuženog da tužioca vrati na radno mjesto koje je obavljao prije otkaza ugovora o radu (stav IV.izreke).

Obavezuje se tuženi da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.144,46 KM, u roku od 15 dana (stav V.izreke).

Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavio tuženi zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka s prijedlogom da se preinači pobijana presuda na način da se odbije tužbeni zahtjev kao neosnovan, te obaveže tužilac da tuženom nadoknadi sve troškove parničnog postupka, uključujući i sačinjavanje žalbe kojom se osporava presuda prvostepenog suda.

U odgovoru na žalbu tužilac je osporio žalbene navode i predložio da se žalba odbije kao neosnovana i potvrdi presuda prvostepenog suda.

Nakon što je ispitao presudu prvostepenog suda u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti sukladno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku (Službene novine F BiH broj: 53/03, 73/05,19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Primarni tužbeni zahtjev tužioca usmjeren je na poništenje Odluke o otkazu ugovora o radu na neodređeno vrijeme od 01.09.2015. godine, te povrat tužioca u stalni radni odnos. Podrednim tužbenim zahtjevom tužilac traži isplatu novčanog potraživanja iz radnog odnosa.

Prema činjeničnim utvrđenjima prvostepenog suda tužilac je od 01.09.2015.godine bio uposlenik tuženog na radnom mjestu "kućni majstor", na osnovu zaključenog ugovora o radu na neodređeno vrijeme, dana 20.06.2024.godine od strane tuženog doneseno je rješenje o prestanku radnog odnosa iz ekonomskih, tehničkih i organizacijskih razloga, te da je u članu 2. rješenja navedeno da se zbog promijenjene radne sposobnosti, tuženi ne može rasporediti na drugo radno mjesto, kao i da je u obrazloženju rješenja navedeno da zbog novih gospodarskih mjera, uvođenja savremenih tehnoloških procesa i metoda unutar sistema u kojem svoju djelatnost obavlja poslodavac, te zbog nove organizacije u društvu, poslodavac ne može osigurati imenovanom obavljanje poslova na kojima je prije donošenja rješenja radio. Rješenje je doneseno dana 20.06.2024.godine, a tužilac je odjavljen iz radnog odnosa dana 08.07.2024. godine. Za prvostepeni sud tužba je dopuštena u smislu odredbe člana 114. Zakona o radu.Nadalje, tužilac od 02.06.2022.godine je privremeno spriječen za rad, što je utvrđeno odgovarajućom medicinskom dokumentacijom, kao i izvještajem o privremenoj spriječenosti za rad.Dana 09.04.2024.godine, od strane Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, doneseno je rješenje kojim je tužiocu utvrđena II kategorija invalidnosti i raspoređivanje na drugo radno mjesto.Prema stajalištu prvostepenog suda donošenjem osporenog Rješenja tuženi je prekršio odredbe člana 73.Zakona o radu FBiH kojom je propisano da ako nadležna ustanova za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ocijeni da kod radnika postoji promijenjena radna sposobnost (invalid II kategorije), poslodavac mu je dužan u pisanoj formi ponuditi novi ugovor o radu za obavljanje poslova za koje je radnik sposoban, ako takvi poslovi postoje, odnosno ako uz prekvalifikaciju i dokvalifikaciju postoji mogućnost rasporeda radnika na druge poslove.Kako se u konkretnom slučaju radi o otkazu ugovora radniku kod kojeg je nastupila promijenjena radna sposobnost, a poslodavac nije dokazao da nije bio u mogućnosti tužioca rasporediti na drugo radno mjesto,po zaključku

prvostepenog suda jasno je da je tužiocu otkazan ugovora o radu suprotno čl. 73. Zakona o radu FBiH. Stoga je prvostepeni sud poništio kao nezakonito rješenje o prestanku radnog odnosa iz ekonomskih, tehničkih i organizacijskih razloga, broj:05/20-24 od 20.06.2024.godine, kojim je tužiocu otkazan Ugovor o radu od 01.09.2015. godine, obavezao tuženog da tužioca vrati na rad i rasporedi na druge poslove za koje ispunjava uslove imajući u vidu školsku spremu, radnog iskustva i radnu sposobnost, te da tužiocu isplati naknadu plate i doprinosa za period od 08.07.2024.godine do 31.01.2025.godine, shodno nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke.

Po nalaženju ovog suda, prvostepeni sud nije pravilno riješio prigovor tuženog da podnesena tužba nije dopuštena, jer tužilac u smislu odredbe člana 114. Zakona o radu nije u roku od 30 dana od dana dostave odluke o otkazu ugovora o radu na neodređeno vrijeme i odluke o prestanku radnog odnosa istekom ugovora na određeno vrijeme, nije tražio ostvarenje (zaštitu) prava iz radnog odnosa kod tuženog.

Odredbom člana 114. stav 1. Zakona o radu propisano je da radnik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio neko pravo iz radnog odnosa može u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke kojim je povrijeđeno njegovo pravo, odnosno od dana saznanja za povredu prava zahtijevati od poslodavca ostvarivanje tog prava. Stavom 3. istog člana je propisano da zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom ne može zahtijevati radnik koji prethodno poslodavcu nije podnio zahtjev iz stava 1. ovog člana, osim u slučaju zahtjeva radnika za naknadu štete ili drugo novčano potraživanje iz radnog odnosa.

Iz navedene odredbe proizilazi da ukoliko je radniku neko pravo iz radnog odnosa povrijeđeno (osim u slučaju materijalnog potraživanja), radnik može poslodavcu podnijeti zahtjev za zaštitu prava. Podnošenje zahtjeva za zaštitu prava je pravo, a ne obveza radnika. Međutim, ukoliko radnik u postupku pravne zaštite želi ostvariti sudsku zaštitu, podnošenje zahtjeva za zaštitu prava utvrđeno je kao procesno-pravna pretpostavka. Rok u kojem radnik mora podnijeti zahtjev za zaštitu prava je prekluzivni rok, ali je i procesno-pravna pretpostavka sudske zaštite. Prekluzivni rokovi objektivni (30 dana od dana dostavljanja odluke) i subjektivni (30 dana od dana saznanja za povredu prava) teku bez prekida, a njihovim protekom gubi se prvo na preispitivanje donesene odluke kod poslodavca, ali i mogućnost sudske zaštite. Radnik koji nije prethodno zahtijevao od poslodavca preispitivanje odluke, za koju smatra da mu povrijeđuje neko pravo iz radnog odnosa ne može zahtijevati sudsku zaštitu.

U konkretnom slučaju, iz stanja spisa proizilazi da tužilac nije postupio u skladu sa odredbom člana 114. stav 1. Zakona o radu na način da se prethodno obratio poslodavcu u roku propisanog zakonom za zaštitu svog povrijeđenog prava (interna zaštita), a što je procesna pretpostavka za ostvarivanje sudske zaštite pred nadležnim sudom.

Stoga je tužilac, po ocjeni ovog suda, u toj situaciji izgubio mogućnost sudske zaštite, pa je pravilnom primjenom materijalnog prava iz odredbe člana 114. stav 3. Zakona o radu, ovaj sud povodom žalbe tuženog temeljem odredbe člana 227. stav 2. Zakona o parničnom postupku ukinuo presudu prvostepenog suda i odbacio tužbu tužioca (kao nedopuštenu).

Ovaj sud je primjenom odredbe člana 397. stav 2. u svezi sa članom 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku odlučio i o troškovima cijelog postupka, te je tuženom koji je u cjelosti uspio u sporu, dosudio troškove prema opredijeljenom troškovniku. Troškovi tuženog se odnose na sastav odgovora na tužbu u iznosu od 360,00 KM, zastupanje po punomoćniku-advokatu na odgođenom pripremnom ročištu od 07.11.2024. godine (25 % nagrade po članu 13.stav 1. tačka 6. AT) u iznosu od 90,00 KM, zastupanje po punomoćniku-advokatu na pripremnom ročištu od 08.01.2025. godine i na glavnoj raspravi od 10.03.2025. godine u iznosima od po 360,00 KM, te na sastav žalbe na prvostepenu presudu u iznosu od 240,00 KM, tako da ukupni troškovi koji su dosuđeni tuženom iznose 1.410,00 KM.

Predsjednica vijeća
Aida Pezer-Alić